

YTTRANDE

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Dnr Son 2020/468
Dnr regeringskansliet S2019/00088/SOF

**Remissvar gällande SOU 2018:88,
Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen**

Den offentliga utredningen SOU 2018:88 färdigställdes och lämnades över till regeringen januari 2019. Utredningen har utrett assistansersättningen enligt socialförsäkringsbalken samt en ny lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Järfälla kommun är en av de remissinstanser som bjudits in att lämna synpunkter på remissen.

Järfälla vill initialt påpeka att det är bra att regeringen i remissen sammanfattat sitt ställningstagande kring vissa av förslagen i utredningen samt även beskriver de ytterligare utredningar som tillsatts. Järfällas uppfattning är dock att detta medfört svårigheter att yttra sig över vissa av förslagen i utredningen då utredningen bör bedömas i sin helhet. Det försvårar ytterligare för remissinsatserna att vissa regeländringar tillträtt sedan utredningen färdigställdes samt att flera utredningar på området pågår. Svårigheten att yttra sig gäller främst de nya föreslagna insatserna förebyggande pedagogiskt stöd och personligt stöd till barn vars förslag i utredningen överlappar förslag som behandlas i nytillsatta statliga utredningar.

Med ovanstående i beaktande följer nedan Järfälla kommuns ställningstagande kring de förslag vi funnit mest relevanta att beakta utifrån kommunens verksamhetsområde.

Synpunkter på förslagen i utredningen**5.2.5 Bostad med särskild service**

Relaterat till insatsen bostad med särskild service i form av särskilt anpassad bostad är Järfällas uppfattning att det behöver förtydligas och avgränsas under vilka förutsättningar personer ska anses vara i behov av denna insats för att verka för en större rättssäkerhet samt en effektiv resursanvändning. En avgränsning behöver också göras för att förtydliga dess funktion mot andra alternativ som bostadsanpassningsbidrag samt att skaffa en bostad på den öppna bostadsmarknaden där moderna fastigheter generellt är anpassade utifrån den anpassning många med en funktionsnedsättning kan behöva. Järfälla ställer sig kritisk till den vida definition som utredningen tycks

göra av vilka som bör vara berättigade till insatsen särskilt anpassad bostad och menar att det bör göras en översyn av denna bostadsform enligt ovan, se nedan för utredningens definition.

”Den som hör till personkretsen och som har behov av och som önskar ett eget och särskilt anpassat boende, men som inte behöver eller önskar någon personal som ingår i insatsen bör vid behov kunna få tillgång till en bostad med stöd av LSS.” – s.219

5.3.6 Personlig service och boendestöd

Järfälla är överlag positivt till förslaget om att införa personligt stöd och boendestöd som en ny insats då insatsen bedöms kunna tillgodose behoven som målgruppen har i en egen bostad. Förslaget ses som en tydlig ambitionshöjning för målgruppen vilket dock riskerar att medföra betydande kostnadsökningar för kommunerna, Järfälla har samlat sin syn kring oron för betydande ekonomiska konsekvenser av förslagen i utredningen i punkt 17.4.4 nedan.

Järfälla ser fördelar med att föreslagen insats är bred då det ger utrymme för en mer hoslistisk syn för att tillgodose individens behov. En bred insats medför dock att rättsprövningen riskerar bli mer diffus då man riskerar frångå tydliga kriterier som blir med mer avgränsade insatser. För att säkerställa rättssäkerhet samt en hållbar kostnadsutveckling så efterfrågar Järfälla att tydliga kriterier införs i lagen kring hur bedömningar ska göras samt vilka avgränsningar insatsen ska ha. Avgränsningar för insatsen bör utformas så att kostnaden inte övergår kostnaden för bostad med särskild service enligt LSS. Detta då insatsen annars riskerar bli mer omfattande och kvalificerad än vad som bedöms ekonomiskt hållbart. Om inte avgränsningar görs riskerar insatsen bli svår att avgränsa mot exempelvis de nya föreslagna insatserna som ska ersätta personlig assistans samt bostad med särskild service. Det bör även utredas om det bör finnas en övre åldersgräns motsvarande den för personlig assistans.

Järfälla är kritisk till förslaget att insatsen ska ge stöd vid föräldraskap. Detta skulle medföra att personal inom funktionshinderområdet skulle behöva bredda sin kompetens för att göra bedömningar gällande bristande föräldraförmåga och hur denna skulle tillgodoses genom insatsen vilket idag regleras och stötts genom annan lagstiftning. Järfälla anser att det skulle innebära vissa risker och vara ineffektivt. Insatser som avser att stötta föräldrar och barn vid bristande föräldraförmåga bör inte införas inom LSS.

6.4.4 Korttidstillsyn

Järfälla är kritisk till det som antyds i utredningen att omfånget och definitionen av insatsen korttidstillsyn utökas till att likna mer fritidshem. Om förändringar relaterat till ovan ska genomföras bör insatsen istället införas inom skollagen för att rätt kompetens relaterat till pedagogik ska tillgodoses. Järfälla är med anledning av det som uttrycks i utredningen positivt till förslaget att det ska utredas om korttidstillsyn enligt LSS snarare bör vara en insats som regleras enligt skollagen.

7.3.5 Kontaktperson

Järfälla är positiv till utökat kunskapsstöd gällande insatsen kontaktperson samt hur målgruppen kan göras mer delaktig i fritidsaktiviteter genom t.ex. föreningslivet. Järfällas ställningstagande är att kontaktperson i grupp inte bör vara en skyldighet att er-

bjuda då detta kan medföra oönskade effekter kring ursprungstanken med kontaktperson samt möjligen öka den administrativa bördan för kontaktpersonen. Järfälla är positiv till att insatsen öppnas upp för att ge kommuner möjlighet att erbjuda kontaktperson i grupp ifall den enskilde efterfrågar detta och kommunen ser förutsättning för detta, men som tidigare nämnts bör detta inte vara en skyldighet att erbjuda för kommunen enligt biståndsbeslut.

8.2.6 Daglig verksamhet

Järfälla är positiv till utökat kunskapsunderlag för hur deltagande vid daglig verksamhet ska få ökade möjligheter till att förvärva och bibehålla sina förmågor samt hur insatsen kan bidra till att personer med rätt förutsättningar kan övergå till delaktighet på arbetsmarknaden.

Järfällas uppfattning är att Arbetsförmedlingen bör ha huvudmannaansvaret vad gäller att stötta individer in på arbetsmarknaden, även de som deltar vid daglig verksamhet. Järfälla menar att myndigheten måste ta ett större aktivt ansvar när det gäller målgruppen inom LSS. Därför är vi positiva till förslaget om en inledande kartläggning då det är ett steg i rätt riktning. Förslagen kartläggning bör även kompletteras med ett uppföljningsansvar så att Arbetsförmedlingen får ett sammanhållet och kontinuerligt ansvar för att stötta målgruppen in på arbetsmarknaden.

Järfälla är med anledning av ovan positiv till förslagen i utredningen men menar att Arbetsförmedlingens ansvar för målgruppen behöver stärkas ytterligare och utredas vidare.

9.8 Särskilt expertstöd & individuell plan

Järfälla instämmer kring att dagens insats rådgivning och annat personligt stöd ska kvarstå men vill påpeka att insatsen tycks nyttjas i låg omfattning av målgruppen. En möjlig anledning till den låga nyttjandegraden kan vara att få har kännedom om insatsen och vilket stöd man kan ha rätt till enligt denna varvid detta bör förtydligas. Samordning kring samhällets resurser för enskilda i målgruppen är en av de svårigheter som ofta uppfattas uppstå då målgruppen ofta har många olika behov som ska tillgodoses av olika huvudmän, inte enbart vad gäller mellan olika organisationer utan även inom organisationerna. Samordning och att hitta rätt för den enskilde kan vara en svår uppgift varvid det bör utredas hur och om en samordnande funktion för målgruppen bör införas som stöd för den enskilde att komma till rätt aktör och beskriva sina behov. En konkret funktion som insatsen särskilt expertstöd skulle kunna ha är att stötta den enskilde vad gäller samordning för att få eventuella behov tillgodosedda.

Uppfattningen är vidare att samordnande planer finns i många variationer och det bör utredas hur ovanstående behov av samordning och stöd kan ske på ett mer samlat och ändamålsenligt sätt för att undvika ett flertal olika processer som flera huvudmän ansvarar för. Med anledning av ovanstående bör det utredas om och hur ett mer samlat huvudmannaansvar för samordningen för målgruppen kan eller bör tas. Regionen föreslås i så fall ha huvudmannaansvaret för samordningen då den utifrån sitt ansvarsområde bedöms lämpligast. Möjligen kan samordningen inrymmas i insatsen särskilt expertstöd.

10.4.4, 10.4.14, 10.4.15 Personlig assistans, förebyggande pedagogiskt stöd & personligt stöd till barn

Järfälla vill initialt påpeka att det medför svårigheter att formulera ett ställningstagande gällande dessa insatser då regeringen i remissen tagit ställning mot vissa av delarna inom insatserna samtidigt som regeringen tillsatt ett flertal andra utredningar som berör området. Järfälla har därmed valt att i huvudsak yttra sig övergripande gällande förslagen enligt dessa punkter.

Järfälla är positiv till mer anpassade och ändamålsenliga insatser utifrån behoven för målgrupperna som identifierats i utredningen. Uppfattningen är att förslagen på nya insatser överlag är en ambitionshöjning då vardera insats är tänkt att utformas och anpassas med mer kompetens utifrån behoven för respektive målgrupp. Vår sammanfattande bedömning är att insatserna skulle erbjuda en bättre livssituation för målgruppen.

Järfälla har dock relaterat till förslagen på dessa insatser en oro för den kostnadsutveckling som ambitionshöjningen bedöms kunna medföra. Kriterierna vid rättstillämpningen av innehållet i insatserna uppfattas även oklara och riskerar därmed att bidra till ökade volymer med ny rättspraxis, se punkt 17.4.4 för ekonomisk ståndpunkt. Vidare finns en risk för att ett nytt delat huvudmannaskap vad gäller stat och kommun uppstår då olika huvudmän föreslås för insatserna personlig assistans respektive förebyggande pedagogiskt stöd och personligt stöd till barn. Insatserna uppfattas även riskera bli svåra att differentiera mot den nya insatsen personlig service och boendestöd.

För rättssäkerhet och för att undvika en ohållbar kostnadsutveckling behöver det tydliggöras vilka kriterier som ska gälla vid rättstillämpningen för insatserna förebyggande personligt stöd och personligt stöd till barn. Till exempel behöver punkt 3, ”har behov av stöd av omvårdnad”, i insatsen personligt stöd till barn förtydligas då detta begrepp kan tolkas väldigt omfattande. Vi är även kritiska till att hälso- och sjukvårdsutbildad personal föreslås ingå i insatsen. Detta är regionens ansvarsområde och bör, om detta ska tillgodoses, finansieras av dem. Det bör även utredas om en övre åldersgräns bör gälla för insatsen förebyggande personligt stöd.

Gällande begreppet ”annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper” så har definitionen av detta förtydligats genom rättspraxis vilket enligt Järfälla medfört en snävare definition av detta stöd vilket medfört att personer som är i behov av stöd, och i vissa fall haft stöd, nu blivit utan detta. Järfälla vill med anledning av detta att målgruppen relaterat till begreppet tydliggörs samt att det utreds hur personer som är i behov av stöd som faller utanför begreppet ska få sitt stöd tillgodosett.

Vidare har en central fråga relaterat till brukarorganisationernas kritik av förslagen i utredningen uppfattats vara oro att förslagen försvårar möjligheten för anhöriga att ta rollen som personal. Anhöriganställningar har diskuterats inom funktionshinderområdet under en längre tid. För att få ett evidensbaserat underlag kring anhöriganställningarnas för- och nackdelar föreslår Järfälla att en utredning tillsätts som belyser detta.

10.4.5 Behovsbedömning vid fastställande av rätt till insats

Järfälla är positiv till förslaget och menar att det generellt inom funktionshinderområdet, inte enbart personlig assistans, bör ges ytterligare nationellt stöd för att verka för

mer effektiva, strukturerade, ändamålsenliga och evidensbaserade handläggningsmetoder som ökar jämlikheten och rättssäkerheten inom välfärdssektorn.

10.4.7 Tillsyn & egenvård

Järfälla är positiv till att tillsyn som egenvård utreds vidare för att tydliggöra hur dessa behov är tänkta att tillgodoses och av vilken huvudman. Det vore även bra om utredningen undersöker hur finansieringen ska gå till om behov skulle bedömas utgöra ett ansvar för flera olika huvudmän. Vi är även positiva till att Socialstyrelsen gör en översyn av egenvårdsföreskriften med bilagor.

10.4.8 & 10.4.10 Hjälpmedel eller personal vid personlig assistans

Järfälla anser att behov av stöd gällande personlig assistans generellt enbart ska tillgodoses av personlig assistans i den mån behovet inte kan tillgodoses på annat sätt, genom att bostaden anpassas eller genom användning av hjälpmedel. Både vad gäller enkel- som dubbelassistans.

10.4.12 Åldrande och personlig assistans

Vi förstår syftet med att ha en åldersgräns för att avskilja när behov relaterat till det normala åldrandet kan uppstå och som då ska tillgodoses med insatser för målgruppen äldre. Relaterat till åldersgränsen 65 år finns dock ett antal problem som Järfälla upplever behöver lyftas. Ett problem är att personer som har personlig assistans från kommunen efter sin 65-årsdag kan få svårighet att flytta då personen inte kan begära förhandsbesked i annan kommun för insatsen. Ett andra problem är att det ofta blir krångligt att tillgodose behov med blandande insatser, personlig assistans och hemtjänst, varvid det bör utredas om assistansbolag även ska kunna motta uppdrag om hemtjänst, och eventuellt personligt stöd och boendestöd, för att underlätta för den enskilda samt huvudmännen. Det bör även utredas om åldersgränsen bör följa den stigande pensionsåldern samt om det ska finnas en övre åldersgräns för insatserna personlig service och boendestöd samt förebyggande pedagogiskt stöd.

11.4.1 Huvudmannansvaret

Järfälla anser att huvudmannansvaret för målgrupperna inom personlig assistans, förebyggande pedagogiskt stöd och personligt stöd till barn ska vara sammanhållet. Detta med anledning av att de tar sikte på samtliga av de målgrupper som idag omfattas av personlig assistans och att huvudmannaskapet för målgrupperna inte bör vara delat. I det fall kommunen ska ansvara för huvudmannaskapet är det viktigt att staten ger en trygg finansiering samt stöd i systematisk handläggning för att bidra till jämlik omsorg. I det fall staten ska ansvara för huvudmannaskapet så ska staten ha ett uppföljningsansvar över de insatser den beviljat för att säkra kvalitén.

11.4.3 Insatser i LSS och hälso- och sjukvård

Järfälla är negativ till förslaget i utredningen och anser att hälso- och sjukvårdsansvaret på korttidsvistelse enligt LSS fortsatt ska rymmas inom regionens hemsjukvårdsansvar. Detta för att upprätthålla kontinuiteten i vårdkontakten för den enskilde.

12.7.4 Differentierade schablonbelopp

Järfälla anser att det för personer med större behov bör ges en ökad ersättning för att täcka upp för den utökade tid som behövs för personal kring utbildningsinsatser. Vidare finns en risk att de fyra schablonersättningsnivåerna medför ökade administrativa kostnader för utförare vilket staten bör ta i beaktande samt utforma systemet så smidigt som möjligt. Vi ser även en risk kring att det kan vara svårt att dra gränser

gällande vissa av de identifierade schablonbeloppen. Till exempel vad gäller hushållsgemenskap, när ska det anses att detta innehas och hur ska det kontrolleras.

12.7.6 Sjuklönekostnader för personlig assistans

Järfälla är positiv till att sjuklönekostnader ska ingå i schablonbeloppet samt positiv till incitamentsstrukturen detta kan medföra. Järfälla vill dock påpeka att det bör kunna sättas in sanktioner ifall företag systematiskt frångår sitt ansvar att ordna vika-rie vid sjukdom för ordinarie personal.

12.7.8 Skyldighet att anordna assistans för assistansanordnare

Järfälla anser att det bör finnas en skyldighet för assistansanordnare att tillhandahålla assistans för den som är beviljad insatsen. Risken är annars att anordnaren väljer att inte anordna assistans för personer vars beslut bolaget anser inte generera tillräcklig vinst varvid en selektion sker av kunder. Detta medför i sin tur att kommunen får anordna assistans för de personer vars beslut inte setts som ekonomiskt hållbara vilket medför att kvalitén inom den kommunalt finansierade assistansen riskerar bli bristande gentemot privata utförare som kan vara mer välfinansierade. För att undvika att skyldigheten påverkar assistansbolag som upprättats för att tillgodose assistans för en eller flera specifika personer så skulle undantag kunna införas. Exempelvis skulle assistansanordnare kunna reglera hur många kunder som kan söka sig till denna alternativt att enbart anordnare med en viss storlek har skyldighet att anordna assistans för samtliga.

13.3.3 Verka för att målgruppen får sina behov tillgodosedda

Järfälla ifrågasätter inte att kommunen ska verka för att målgruppen får sina behov tillgodosedda men vill påpeka att kommunen inte kan följa upp eller registrera enskilda individer utifrån rådande lagstiftning. Arbetet med denna uppgift sker alltså med en allmän inriktning vilket möjligen kan förtydligas i lagen.

13.4.3 Frekvenstillsyn

Järfälla är positiv till frekvenstillsyn och det kunskapsunderlag och stöd som detta kan medföra för att systematiskt förbättra verksamheter nationellt och främja jämlik kvalitet.

13.5.5 Ställföreträdare

Järfälla är positiv till översynen kring ställföreträdare med inriktning mot personer med funktionsnedsättning.

14.3 Staten övertar ansvaret kring tillfällig utökning assistans

Järfälla är positiv till att huvudmannansvaret för uppgiften samlas hos staten då detta bör ses som mer ändamålsenligt och effektivt.

14.7 Övergångsregler och ikraftträdande

Järfälla vill påpeka att förändringar relaterat till lagstiftningen kan medföra stora åtgärderna för kommunen och att god förberedelse behövs inför detta för att det ska bli bra för målgruppen. Det är med anledning av ovan inte hållbart att lagen ska träda i kraft 2022.

16.3 Delad finansiering personlig assistans

Järfälla ställer sig ytterst kritisk till att ha ett finansieringsansvar gällande en insats där kommunen inte har beslutanderätt och därmed inte kan påverka. Järfälla menar

därför att staten fullt ut bör stå för finansieringen av insatsen. I vilket fall måste det finnas en ekonomisk kostnad för staten ifall den fattar ett beslut som har påverkan på kommunens kostnader. Detta skulle kunna ske till exempel genom att införa en delad finansiering för de första timmarna mellan stat och kommun för att på så sätt fördela incitamenten som finansieringen av insatsen riskerar medföra.

17.4.4 Kommunernas kostnader ökar

Utredningen har gjort beräkningar kring vad de olika förslagen skulle innebära ekonomiskt. Sammanfattningsvis vill Järfälla påpeka att insatserna bedöms medföra en ambitionshöjning för målgruppen vilket kommer medföra höjda kostnader för huvudmännen och särskilt kommunen. Beräkningarna som gjorts förefaller missvisande och bedömningen är att kostnadsökningarna underskattats samtidigt som otydliga kriterier relaterat till lagstiftning riskerar medföra ökade volymer och en ohållbar kostnadsutveckling. Järfälla uppfattar vidare en oro för att kommunen inte kommer att få tillräcklig finansiering genom finansieringsprincipen för de ökade kostnaderna med anledning av underskattningar av kostnadsberäkningar i utredningen samt då finansieringsprincipen varit föremål för kritik.¹

I nedan tabell redovisas den kritik Järfälla har relaterat till kostnadsberäkningarna i punkt 17.4.4 i utredningen:

Utredningens beräkning gällande punkt 1 och 2

3 412 miljoner ökade kostnader då 2 088 barn får kommunalt finansierade insatser (i stället för assistansersättning).

141 miljoner ökade kostnader då kostnadsökningen för nya insatsen personligt stöd till barn beräknas bli större än de kostnadsminskningar som uppkommer då barnen inte längre behöver andra insatser.

Järfällas synpunkter gällande punkt 1 och 2

Gällande punkt 1 och 2 är bedömningen att utredningen underskattar den varaktiga kostnadseffekten som insatsen personligt stöd till barn bedöms medföra. I utredningen framförs att insatsen ska utformas för att stötta barn i dess utveckling, att föräldraansvaret ska minskas samt att personalen ska inneha mer kompetens. Allt detta medför förhoppningsvis kvalitetshöjning inom insatsen men utredningen har enbart räknat upp kostnaden med 3% och utan någon bedömning kring vilka volymeffekter eventuell ny rättspraxis kan få relaterat till ovan utökning av insatsen. Uppskattningen i utredningen gjord om en kostnadsökning om 3% bedöms vara alldeles för låg baserat på den ambitionshöjning som insatsen är tänkt att medföra.

Utredningens beräkning gällande punkt 3 och 4

1 706 miljoner ökade kostnader då 895 personer som haft assistansersättning till följd av det femte grundläggande behovet får nya/befintliga insatser som finansieras av kommunerna (i stället för assistansersättning).

¹ Riksrevisionen. Den kommunala finansieringsprincipen – tillämpas den ändamålsenligt?. RIR 208:8.

78 miljoner kronor i ökade kostnader då kostnadsökningen för den nya insatsen förebyggande pedagogiskt stöd beräknas bli större än de kostnadsminskningar som uppkommer då personer inte längre behöver andra insatser.

Järfällas synpunkter gällande punkt 3 och 4

Synpunkten är densamma som gällande punkt 1 och 2 ovan. Utredningen har relaterat till punkt 3 och 4 enbart räknat upp kostnaden med 3% utan att beakta eventuella volymeffekter med anledning av ny rättspraxis.

Utredningens beräkning gällande punkt 5

120 miljoner kronor i ökade kostnader då den nya insatsen personlig service och boendestöd beräknas bli större än de kostnadsminskningar som uppkommer när insatsen ledsagarservice upphör och blir en del av denna insats men med en något utvidgad definition av ledsagning.

Järfällas synpunkter gällande punkt 5

Bedömningen är att utredningen underskattar den kostnadsökning som kommer bli fallet med anledning av den utvidgade definitionen av ledsagarservice samt att boendestöd och hemtjänst enligt förslaget ska bedömas utifrån goda levnadsvillkor samt utifrån ifall behovet är tillgodosett eller inte. Utredningen har enbart gjort en beräkning att ökningen kommer att medföra 1 timme extra per vecka för varje beviljad person som har ledsagarservice. Kostnaden relaterat till t.ex. att behov av hemtjänst och boendestöd ska utgå från goda levnadsvillkor, stötta vårdnadshavare med barn eller risken med övervältrande av kostnader, då bedömningen av rätt till insats ska göras utifrån om behovet faktiskt är tillgodosett eller inte, på kommunen nämns inte. Insatsen riskerar vidare att bli svår att avgränsa utifrån otydliga kriterier när rätt till insats ska föreligga, vilket insatsen personlig assistans fått kritik för, vilket kan medföra betydande kostnadsökningar relaterat till antal beviljade personer samt omfattningen av insats per person.

Utredningens beräkning gällande punkt 10

Minskade intäkter till följd av att kommunerna går miste om avgiftsintäkter i de fall personer med funktionsnedsättning byter stöd enligt socialtjänstlagen mot någon av de nya LSS-insatserna. Vi väljer att inte kvantifiera denna effekt och bedömer att det inte rör sig om några betydande belopp.

Järfällas synpunkter gällande punkt 10

Minskade inkomster från avgifter i sig är möjligen ringa. Dock försvinner incitamentsstrukturer som avgift kan medföra vilket kan medföra ökade kostnader för kommunen om ingen avgift tas ut för insatser.

Utredningens beräkning gällande punkt 11

Kommunernas långsiktiga administrationskostnader beräknas bli i princip oförändrade till följd av att nettoförändringen av antalet personer med kommunalt beslutade LSS-insatser och/eller stöd enligt socialtjänstlagen, inte förändras nämnvärt till följd av förslagen.

Samtidigt övertar Försäkringskassan ansvaret att handlägga och bedöma ansökningar om tillfällig utökning av assistansersättning, t.ex. vid resor. Denna nya arbetsuppgift beräknas medföra minskade kostnader motsvarande 15 miljoner kronor.

Järfällas synpunkter gällande punkt 11

Den administrativa kostnaden bedöms öka då lagstiftningen för föreslagna insatser har potential att bli snårig och ska enligt förslaget tillgodose fler behov. Kostnadsökningen i sig kan dock bedömas till ringa.

Utredningens summering av kostnader

Summan av ovan är att kommunernas bruttokostnader beräknas öka med uppemot tre miljarder kronor till följd av förslagen. Enligt den kommunala finansieringsprincipen kommer dock staten att överföra medel till kommunsektorn för förändringar som handlar om att personer går från assistansersättning till kommunalt beslutade och finansierade insatser. Likaså kommer staten att minska statsbidraget till kommunerna till följd av att kommunens kostnader för kommunalt beslutad assistans hamnar på assistansersättningen. När dessa överföringar beaktats beräknas kommunernas nettokostnader till följd av förslagen öka med cirka 360 miljoner kronor, vilket även det blir föremål för överföring från staten till kommunsektorn.

Järfällas synpunkt på summering

Utredningens slutsats blir att samtliga kostnadsökningar relaterat till förslagen ska bli föremål för statlig finansiering. Med anledning av de bedömda underskattningar som utredningen tycks gjort relaterat till förslagen, se ovan, finns en betydande farhåga att kommunerna kommer att få begränsad finansiering för den ambitionshöjning som förslagen skulle medföra. Regeringens hantering av finansieringsprincipen har även varit föremål för kritik vilket ytterligare ökar farhågan kring finansieringen av eventuellt höjda kostnader.²

Utredningens bedömning av kostnader av engångskaraktär

Kommunerna behöver ta beslut som rör uppskattningsvis 13 600 personer som ansöker om någon av de tre nya LSS-insatserna. Det handlar om uppskattningsvis 8 500 som ansöker om insatsen personlig service och boendestöd, 3 500 som ansöker om insatsen personligt stöd till barn och om 1 600 som ansöker om insatsen förebyggande pedagogiskt stöd. Vi bedömer den genomsnittliga utredningskostnaden till 6 000 kronor, vilket innebär en total kostnad på 82 miljoner kronor. Detta motiverar enligt den kommunala finansieringsprincipen en tillfällig ökning av statens bidrag till kommunerna.

² Riksrevisionen. Den kommunala finansieringsprincipen – tillämpas den ändamålsenligt?. RIR 208:8.

Järfällas synpunkt gällande kostnader av engångskaraktär

I utredningen fattas kostnader för kommunen vad gäller kompetensutveckling, utveckling av organisation, verksamhetssystem och utformningen av nya insatser med anledning av en ny lag.